

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem Varia Ervditione Noviter evoluta

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

1. Trium gratiarum officia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

que hæc dea suos delatores, si non alios; certè ipsas umbras, ac manes, scelerum quemque suorum intus accusantes; habet suos tortores & carnifices, hoc est, furias, quæ perpetuò obversantur oculis improborum. Hujus Numinis est quoddam perenne lumen homini inditum, cujus vi, reipublicæ moderator puniendo & ulciscendo prævidet, quid sequi, quid vitare debeat. Eos, qui castigariùs vivunt, fovet; divinis monitis reluctantes, periculi admonet: comploratos agit præcipientes. Hæc ille doctè. De privata cujusque Nemese Marsilius Ficinus insignis Philosophus, quatuor, inquit, in homine insunt: In *mente* lex, quid agendum sit, quid non dicitans: in *ratione* iudicium distinctiore quadam argumentatione discernens, quod in hac vel illa actione honestum vel turpe: in *voluntate* iustitia, quæ eligat aut prosequatur, quod ratio per mentis leges sequendum vel fugiendum dictaverit: in *imaginatione* Nemesis, quæ turpibus actionibus, verbisque succenseat, ac legitime indignetur.

SYMBOLUM LXXXVI.

Charites seu Gratia.

Ex *Parisiis*.

Ethicè.

1. Trium Gratiarum officia. 2. Lingua gratiosa. 3. Indoles Gratiosa.

IOvis & *Eurynomes* filia, dictæ sunt ἀπὸ τῆς χαρῆς, à gaudio. Latine à *gratia*, quæ significat beneficium, quia gratis datur; item leporem, venustatem, oblectationem. Tres præcipuè numerantur. (a) 1. *Aglaiâ*, à splendore & claritate nomen trahens: quia beneficium debet esse splendidum & sine sordibus. 2. *Thalia viriditatem* indicat, quòd beneficii memoria semper virere debeat, & nunquam marcescere. 3. *Euphrosyne*, lætitiâ & hilaritatem nomine præfert: non minus enim in dando, quàm in accipiendò hilarem esse decet. *DEVS ipse hilarem datorem diligit.* 2. Cor. 9. Pinguntur nudæ, aut pellucidis vestibus, solutisque Zonis, virgines eadem & hilares, manibus inter se connexæ. Quarum una exprimitur averso corpore, quasi à nobis recedens: duæ autem ad nos conversæ, quasi accedentes: quia cum unum à nobis in

V V V

alios

(a) *Charitum seu Gratiarum nomina, habitus, officia.*

alios proficiscitur beneficium, duplex gratia rependi solet: altera dum accipitur, altera dum redditur: vel, quoniam pro una gratia aliis exhibita, plures ad nos ab aliis redeant; vel datorem oblivisci debere beneficii; acceptorem verò duplici fœnore rependere. *Tres* sunt, ut meminimus. 1. Gratiam acceptam memoriâ tenere. 2. Ore laudare. 3. Obsequiis demereri. Item quia tot beneficiorum genera sunt: *promerentium, dantium, accipientium & reddentium simul.* *Nuda*, vel transparente veste, quòd beneficia debeant esse minimè fucata, sed sincera & candida. *Sine Zonis*, quòd munifici & liberales homines, omnia habeant aperta & soluta. *Puella*, quia accepti beneficii memoria senescere nunquam debeat, sed florere perpetuò. *Virgines*, quia beneficia pura esse oportet, nec fœnerari illa convenit: hinc *Gratia* in *Acidalio* fonte dicuntur lavare, ut intelligamus, debere abesse fordes tam in dante, quàm in accipiente, vel etiam, quòd nihil turpe petendum, aut accipiendum sit. *Connexa*, quia ex unius beneficio, alterius sequitur, & ut ajunt, *χάρις χάριν τίκτει, gratia gratiam parit.* Beneficia námque perpetuum sunt fœdus benevolentiae mutuae, ultrò citròque commentis. *Talus* Gratiis datur, quòd gratia ire & redire mutuò, ut talus jactus debeat. Item *Myrtus*, ut semper virens, nunquam deficiat. *Rosa* quoque, ut læta delectet. *Talaria* junguntur pedibus, ut expeditæ & promptæ sint; nam *qui citò dat, bis dat.* Quidam, teste Servio, *Liberi & Veneris* filias arbitrantur, quòd horum præcipuè deorum muneribus Gratiae concilientur. Horatius Gratias Veneris Comites appellat. lib. 1. Od. 4.

Jam Cytheræa choros ducit Venus imminente Luna:

Junctæque Nymphis Gratiae decentes

Alternò terram quatiant pede.

Nimirum, quod alibi judicavimus. *Gratia super gratiam mulier sancta & pudorata.* Eccli. 26. Unde Homerus, teste Seneca lib. 1. de benef. c. 3. Charitem unam conjugio copulavit, quasi matrimonii præsidem, eamque vocavit *Pasitheam*, id est omnem deam; quòd omnium deorum & dearum dona confluant in matrimonium, ubi vir bonus & uxor bona in unum conspirant. Gratiae verò, quas in familiam inducit bona uxor, sunt incrementa opum, annonæ, pacis, concordiae, probitatis, & virtutum omnium. Eustathius ait *Pasitheam* dictam, *δὲ τὸ πανταχοῦ* ubique, ubivis, omnibus se accomodantem, omnique loco & tempore gratiosè se gerentem. Veteres dixere Gratias esse *Horarum* forores,

forores, ut innuerent in dando, reddendoque beneficio, tempestivitate & prudentiam observandam esse. Neque enim rustico lanceam, militi lignem, puero nummos dones. Hinc illa Sapientum gnoma.

Beneficium dando accipit, qui digno dedit;
Benefacta malè locata, malefacta arbitror.

Democriti, in temerè quibuslibet largientem, dictum est: *malè pe-
reas, quia Gratiarum virgines, meretrices effecisti.* De Gratiis eleganter Senec.
lib. 1. de benef. c. 3. Tres, ait, sunt Gratiæ; quia una est, quæ det be-
neficium, altera quæ accipiat, tertia quæ reddat. Sed quid ille, *confertis
manibus*, in se redeuntium chorus? Ob hoc; quia ordo beneficii per ma-
num transeuntis, nihilominus ad dantem revertitur; & totius speciem
perdit, si interruptus est: pulcherrimus, si cohasit, & vices servavit.
Idèò *ridentes*, quia promerentium vultus hilares sunt, quales solent esse,
& qui dant, & qui accipiunt beneficia. *Invenes*, quia non debet bene-
ficiorum memoria senescere. *Virgines*, quia incorrupta sunt & sincera,
& omnibus sancta beneficia. In quibus nihil esse alligati decet, & ad-
stricti; idèò *solutis tunicis* utuntur; *perlucidis* autem, quia beneficia
conspici volunt.

II. Sunt qui flexanimam illam dicendi Præsidentem, Græci *παιδῶ*, En-
nio *Suadam*, Horatio *Suadelam*, Ciceroni *Leporem*, Gratiis adnumerant.
Hæc est illa lingua, de qua Ecclesiasticus c. 6. (b) *Lingua eucharis* (gra-
tiosa) in bono homine abundat. Et Cic. de offic. Difficile, ait, est dictu,
quantopere conciliet animos hominum, comitas affabilitasque sermonis.
Hoc est, quod in sacro Epithalamio canitur c. 4. *Sicut vitæ coccinea la-
bia tua, & eloquium tuum dulce.* Et prov. 16. *Favus mellis composita
verba, dulcedo anima, sanitas ossium.* Hæc gratia sessitavit in ore Nesto-
ris, de quo Homerus: *Cuius ab ore melle dulcior fluebat oratio.* Hæc se-
dem habuit in linguis Abigailis, Judithæ, Estheris, quæ mira labiorum
suavitate ferocissimos leones cicurârunt. Sed non tantum in lingua,
Charis hæc habitat; etiam in oculis, in gestu, in morum amabilitate,
in forma corporis regnat, utinam semper castè ac pudicè. Siracides ait:
c. 40. *Gratiam & speciem desiderat oculus tuus; & super hæc virides sa-
tiones.* Scilicet venustas rerum, & formositas corporum delectat oculos;
sed multò magis viriditas camporum: nam longè vivaciùs pingit na-
tura, quàm ars, sine stibio, sine fuce: delectat in herbis, & floribus si-
ne illecebra: illicit sine prava cupiditate. Id quod magis de oculo ca-
stæ mentis dicendum, quæ mirum in modum capitur naturali modestia,

V v v 2

verecus-

(b) *Lingua gratiosa,*